

УДК 331.5:378.096:331.108.4

Віталій ОКОРСЬКИЙ,
кандидат технічних наук, доцент
кафедри менеджменту
Національного університету
водного господарства та
природокористування, м. Рівне

Катерина ШВЕД,
студентка II курсу факультету
менеджменту Національного
університету водного
господарства та
природокористування,
м. Рівне

ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ФАКУЛЬТЕТУ МЕНЕДЖМЕНТУ НУВГП ТА ШЛЯХИ ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРИ

У роботі висвітлено проблеми працевлаштування молоді, в тому числі випускників ВНЗ. Авторами пропонується один із способів вирішення цієї проблеми шляхом активізації діяльності Агенції з планування кар'єри та тимчасового працевлаштування студентів факультету менеджменту, і намічено основні шляхи планування кар'єри випускників Національного університету водного господарства та природокористування.

Ключові слова: безробіття, випускники ВНЗ.

В работе выяснены проблемы трудоустройства молодежи, в том числе выпускников вузов. Авторами предлагается один из способов решения этой проблемы путем активизации деятельности Агентства по планированию карьеры и временного трудоустройства студентов факультета менеджмента, и намечены основные пути планирования карьеры выпускников Национального университета водного хозяйства и природопользования.

Ключевые слова: безработица, выпускники вузов.

In the article the problem of youth employment, including graduates is found out. The authors proposed a way to solve this problem through the activity intensification of the Career Planning and Temporary Employment Agency for Students of Management Faculty, and the basic ways of career planning for graduates from the National University of Water Management and Natural Resources Use.

Keywords: unemployment, university graduates.

Постановка проблеми. Визначальними факторами у працевлаштуванні випускників вищих навчальних закладів є освіта та професійна підготовка, адже від їх рівня залежить якість кадрового потенціалу будь-якої країни.

В розвинених країнах проблема зайнятості молоді перш за все стосується

осіб, які закінчили загальноосвітні школи і вступають у трудове життя. В Україні ж диплом про закінчення професійно-технічного училища чи вузу також далеко не завжди забезпечує молоду людину робочим місцем.

Ситуація з працевлаштуванням випускників вузів в Україні носить дуже суперечливий характер. З одного боку, надання першого робочого місця на термін не менше двох років для осіб від 15 до 28 років після закінчення або припинення навчання законодавчо закріплене, а з іншого боку – в реальному житті ці норми часто «не працюють». Проблема випускників у пошуку роботи в тому, що роботодавець хоче отримати вже готового працівника, котрий прийде і зразу ж почне виконувати той обсяг роботи котрий йому дадуть, виконувати усі доручення та обов'язки, які на нього покладуть. Ускладнює цю ситуацію, положення на ринку праці, де виникли диспропорції попиту й пропозиції дипломованих фахівців. За статистикою, молодіжне безробіття у нашій країні становить 20% [2]. Перешкодою на шляху працевлаштування стає підготовка випускників, котра не відповідає запитам роботодавців, які шукають працівників з досвідом роботи. Зараз, дуже часто так трапляється, що молодь не може себе гарно представити перед роботодавцем, показати себе з найкращого боку, та зацікавити роботодавця, переконати що саме він має займати обране робоче місце та якнайкраще впорається з поставленими перед ним завданнями. Існує велика різниця між теоретичними знаннями, які отримують студенти та реальними навичками, які їм необхідні під час роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам зайнятості молоді, у тому числі працевлаштування випускників, приділено чимало уваги. Найбільш вагомими є здобутки і результати наукових досліджень вітчизняних вчених Л. Колешні, М. Семикіної, І. Кравченко, Е. Савельєва, Е. Лібанової, І. Петрової, В. Савченка. У працях науковці підкреслювали необхідність забезпечення професійно-кваліфікаційного рівня підготовки фахівців відповідно вимог сучасного ринку праці.

Актуальність теми дослідження. Вакансії, які пропонуються роботодавцями, вимагають від претендентів володіння широким спектром найрізноманітніших знань, високого рівня спеціалізації, наявності досвіду роботи, постійного самовдосконалення, високої мотивації та виявлення лояльності до підприємства. Важливо забезпечити студентів можливістю відповідати вимогам роботодавців.

Підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих фахівців можливе лише за умов узгодження отриманих теоретичних знань з практичними навичками роботи на робочих місцях, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам робочої сили, вимогам роботодавців та рівню розвитку сучасних технологій. Саме тому **метою** даної статті є аналіз проблем працевлаштування молоді на ринку праці та визначення напрямів підвищення її конкурентоспроможності в умовах посилення кризових явищ в економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах необхідно активізувати процеси підтримки ініціатив молоді щодо професійної підготовки та працевлаштування, заохочення її до активного пошуку роботи й отримання спеціальності або професії, що користується попитом на ринку праці. Саме

тому на факультеті менеджменту (ФМ) Національного університету водного господарства та природокористування у 2003 році було створено Агенцію з планування кар'єри випускників та тимчасового працевлаштування студентів ФМ (Агенція).

Коли справи в компанії ідуть угору, мало хто поспішає наймати некваліфікованих працівників. Їх доведеться навчати, багато з них не впораються. Молоді люди мало думають про стабільність і кар'єру, вони воліють звільнитися, зіткнувшись з першими ж труднощами. Тому Агенція ставить за мету підготувати професіоналів, які необхідні на сучасному рівні розвитку економіки. Важливо ще на першому році навчання у вузі забезпечити мотивованим та проактивним студентам можливість для саморозвитку та набуття досвіду наукової, організаційної та громадської роботи.

На сьогоднішній день Агенція залучає до роботи активних та мотивованих студентів не лише факультету менеджменту, а й інших спеціальностей НУВГП. Агенція має свою організаційну структуру: директор, керівники відділів та студенти, які працюють на волонтерських засадах.

За організаційною структурою Агенція складається із семи відділів, які відповідають за наступні напрямки роботи: робота із старшокласниками, зі студентами, з випускниками, з роботодавцями, з громадськими організаціями, з органами місцевого самоврядування та наукова робота. Кожен відділ має чітко поставлену мету і завдання. Енергійні студенти із широким колом інтересів очолюють різні напрямки. Учасники одного напрямку, можуть також брати участь у роботі іншого напрямку, адже всі вони тісно співпрацюють один з одним.

Відділ по роботі з старшокласниками реалізовує інноваційну програму Українського інституту підприємництва «Формування успішної професійної та життєвої стратегії учнів старших класів ЗОШ I-III ступенів Рівненської області» у таких школах Рівного як НВК №12, Рівненська гуманітарна гімназія, Гуманітарна гімназія «Гармонія». Дана програма діє у двох напрямках: по-перше, допомога старшокласникам відповідально підійти до вибору професії, щоб в майбутньому вони не шукали роботу, а робота шукала їх: успішних, конкурентноздатних та потрібних на ринку праці Рівненщини; по-друге, спробувати свої можливості у якості тренера та оратора. Члени цього напрямку активно долучалися до підготовки, організації та проведення усіх етапів реалізації програми: виконували покладені на них обов'язки, збирали та аналізували необхідну інформацію.

Відділ також проводить організаційну роботу щодо залучення старшокурсників до профорієнтаційної роботи. Студенти факультету менеджменту беруть активну участь у проведенні «Ярмарку професій» для старшокласників шкіл міста Рівного, Кузнецовська і Новоград-Волинського.

Відділ по роботі зі студентами розробляє технологію подальшого працевлаштування студентів і випускників ФМ. Для цього проводяться анкетування, опитування студентів з метою виявлення їх бажань щодо професійного розвитку, надається допомога мотивованим студентам у сприянні забезпечення їх практикою та роботою, консультування стосовно започаткування і ведення власної справи. Члени відділу, а також бажаючі і

мотивовані студенти залучаються до різних університетських заходів, пов'язаних з їхніми напрямками роботи. Ця робота є надзвичайно важливою частиною у створенні фундаменту для самореалізації студентів.

Відділ по роботі з випускниками факультету менеджменту не лише сприяє працевлаштуванню, підвищенню кваліфікації випускників минулих років, але й працює в напрямку створення ефективної роботи Асоціації випускників факультету менеджменту для обміну позитивним досвідом професійної діяльності, формування баз практики та тимчасового працевлаштування студентів тощо.

Відділом проводиться моніторинг професійних кар'єр випускників для того, щоб виявити їхні проблеми та застерегти майбутніх випускників факультету менеджменту від повторення помилок своїх попередників. Кожен з членів відділу отримав списки випускників факультету менеджменту попередніх років з бази даних факультету, на основі чого створено базу даних випускників 2006 - 2011 років за такими ознаками: частка випускників, які працюють за спеціальністю; які працюють не за спеціальністю; які не надали інформації про своє працевлаштування. База надалі буде розширюватись і періодично оновлюватись. З відділом співпрацюють випускники факультету менеджменту, які пов'язали свою викладацьку кар'єру з нашим університетом.

Психологи стверджують, що у середовищі молодих людей, які розпочинають трудову діяльність, кількість "кар'єристів" становить 15 %. Термін "кар'єристи" використовується у позитивному значенні і має відношення до тих людей, які націлені на максимально швидку реалізацію внутрішнього потенціалу своєї особистості та своїх професійних здібностей [1]. Щоб допомогти здібним студентам ФМ в отриманні першого робочого місця і створено відділ по роботі з роботодавцями. Важливим і цікавим у роботі відділу є визначення вимог роботодавців до молодих спеціалістів – випускників факультету менеджменту, адже часто вища освіта не надає всіх тих знань і вмінь, якими реально мають володіти випускники, щоб задовольнити вимоги роботодавців.

Починаючи з жовтня 2011 року, відділом проводиться пошук і аналіз підприємств міста Рівного, які виявляють бажання стати роботодавцями. База таких підприємств постійно розширюється та періодично оновлюється.

Відділ по роботі з роботодавцями займається організацією та проведенням «Днів кар'єри» для студентів-випускників, метою яких є ознайомлення майбутніх випускників із вакансіями на ринку праці та встановлення перших зв'язків із потенційними роботодавцями. Працівники відділу по роботі з роботодавцями безпосередньо надсилали запрошення, а також проводили телефонні комунікації з керівниками та представниками фірм і організацій, які зацікавлені у кваліфікованих фахівцях, що підготовлені на факультеті менеджменту.

Відділ по роботі з громадськими організаціями проводить моніторинг молодіжних громадських організацій м. Рівного та Рівненської області для спільної реалізації молодіжних, соціальних, екологічних, культурологічних проектів. Комітет організовує спільні заходи з актуальних питань, а також сприяє залученню студентів факультету менеджменту до волонтерського руху.

Працівники відділу створили базу даних молодіжних громадських організацій м. Рівного, Рівненської та інших областей України. Зокрема, база даних молодіжних громадських організацій (МГО) міста Рівного налічує 8 молодіжних громадських організацій, а база даних МГО Рівненської області налічує 26 молодіжних громадських організацій різних напрямів діяльності, серед яких організації екологічного, культурного, просвітницького, соціально-економічного та інших спрямувань.

Відділ по роботі з органами місцевого самоврядування проводить організаційну роботу щодо співпраці з місцевою владою з метою забезпечення проходження практики та стажування студентів і випускників ФМ в органах місцевого самоврядування та державної влади. У планах комітету також є організація зустрічей студентів НУВГП з представниками місцевої влади.

Відділ з науково-дослідної роботи сприяє залученню студентів до наукової діяльності. Учасники комітету інформують студентів про проведення наукових конференцій в нашому університеті та споріднених навчальних закладах України і зарубіжжя.

Відділ займається розробкою проекту «Допоможи своєму селу», який ставить за мету дати можливість студентам допомогти своєму населеному пункту.

Згідно наказу ректора НУВГП від 17.10.2012 р. з метою сприяння професійній самореалізації студентської молоді та попередження молодіжного безробіття при університеті створюється Інформаційно-консультаційний центр обласного центру зайнятості. Агенція з планування кар'єри та тимчасового працевлаштування студентів ФМ розглядає співпрацю з даним Центром одним із пріоритетних напрямів своєї роботи.

Висновки. Отож, наша держава сприяє створенню молодіжних центрів праці, молодіжних громадських організацій для забезпечення роботою молоді, а також реалізації програм професійного навчання молоді і вдосконалення її професійних здібностей. Агенція з планування кар'єри та тимчасового працевлаштування студентів ФМ – це можливість для активних та мотивованих студентів реалізувати себе та стати кваліфікованим спеціалістом.

ЛІТЕРАТУРА

1. С.С. Гринкевич, М.Т. Мазурська. Стан молодіжної зайнятості в Україні: Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів: Національний лісотехнічний університет України. – 2006, вип. 16.3. – с. 239-241.
2. Тігіпко: В Україні молодіжне безробіття становить 20% // 09 травня 2012 р. / Режим доступу: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?tigipko_v_ukrayini_molodizhne_bezrobittya_stanovit_20&objectId=1254483.